

MEER OVER HET REE

DOOR RIK SCHOON

GROEPSVORM MEER DAN EN

Het is weer bijna zover dat de reeën afscheid nemen van hun goeddeels solitaire en territoriale bestaan. Niet dat ze dat zo graag doen, maar de komende herfst- en winterperiode laat hen weinig keuze. Zoals al in eerdere artikelen opgemerkt, heeft het namelijk weinig zin om een territorium te verdedigen dat qua energie meer kost dan dat er aan energie aanwezig is. In de periodes dat er wel meer energie voorhanden is dan dat er opgebruikt kan worden, zijn reeën territoriaal en vinden bovendien de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar plaats: de zoogtijd van het kalf en de bronst bij de bokken. Grosso modo: de periode mei – augustus. In de periode september – april is dat anders. Er zijn dan weinig eiwitrijke plantendelen voorhanden en het merendeel van het plantenmateriaal kent een hoger aandeel vezels en cellulose dan in het voorjaar en de zomer. Het ree is in de herfst- en winterperiode dus gebaat bij een overlevingsstrategie die is gericht op energiebesparing. Dat wat er is moet je zien te behouden en maximaal benutten. Naast een prachtige energiebesparing in de

Fotografie: Henk Osinga.

TING: TERGIEBESPARING

vorm van een winterdek, zoeken reeën elkaar nu actief op en vormen zo min of meer grote(re) groepsverbanden. Er zijn zelfs groepsverbanden bekend die de 100 dieren te boven gaan. Dat laatste verschijnsel van extreem grote groepen lijkt echter exclusief te zijn voor open gebieden. In bosgebieden blijven de wintersprongen veel kleiner!

Komen en gaan

Als het territoriale gedrag aan het begin van de herfst afneemt, zijn het vaak jaarlingen die zich aansluiten bij de familiesprong, vrij snel gevolgd door de volwassen bok uit dat gebied. Daarna is het vaak een aaneensluiten van verschillende aangrenzende groepjes tot een grotere groep reeën. De eerste groepsvorming vindt daarom plaats tussen familieleden en in tweede plaats pas tussen verschillende familiegroepen onderling. Ook kunnen er groepjes van enkel bokken ontstaan, maar dat is een uitzondering bij het ree. De in de winter ontstane groepen kennen een hoge dynamiek. Groepen kunnen snel wisselen tussen elkaar.

Een "vaste" groep (van bijvoorbeeld 20 dieren) kan in werkelijkheid bestaan uit wel 40 dieren die voortdurend wel of niet in de grotere groepen zitten. Echt grote groepen reeën worden dus eigenlijk gekenmerkt door een komen en gaan van individuele dieren. Groepsvorming komt dus primair voort uit verminderde territorialiteit. Maar heeft het wellicht ook meer nut voor het ree?

Jazeker. En niet zo'n klein beetje ook! Het vormen van groepen is gedrag dat er voor zorgt dat Predatoren sneller worden opgemerkt. In de literatuur noemt men dit "predator avoidance". Een enkel ree verhoogt zo zijn overlevingskans door de verhoogde waakzaamheid binnen de groep. Daardoor, en dat is niet onbelangrijk, kan er meer en beter gefourageerd worden. Dat laatste voordeel wordt in de wetenschappelijke literatuur aangeduid als "improved feeding efficiency". Kortom, door te groeperen kun je meer en beter eten en wordt de kans dat je zelf wordt opgegeten een stuk kleiner. Toch handig als we straks wellicht weer wolven hebben in Nederland.

